

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI



«TASDIQLAYMAN»

Urganch davlat universiteti rektori:

B. Abdullayev

2024-yil

«QISHLOQ XO‘JALIGI MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH
KORXONALARINING JIHOZLARI VA LOYIHALASH ASOSLARI»

Fani bo‘yicha

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	800000 – Qishloq va suv xo‘jaligi
Ta’lim sohasi:	810000 – Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishlari:	60811300–Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (mahsulot turlari bo‘yicha)

Fan/modul kod QXMQIKJLA 15610		O'quv yili 2024-2025	Semestr 56		ECTS - Kreditlar 5-semestr – 5, 6-semestr – 5,	
Fan/modul turi Majburiy fan		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 5-semestr – 4, 6-semestr – 4,		
	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
1.	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining jihozlari va loyihalash asoslari	5-semestr – 60, 6-semestr –60,		5-semestr – 90, 6-semestr – 90,	5-semestr–150, 6-semestr–150,	
2.	I. Fanning mazmuni "Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining jihozlari va loyihalash asoslari" fanini o'qitishdan maqsad talabalarga loyihalash asoslari va boshka turdosh sanoatlardagi barcha texnologik jarayon va qurilmalarni turlarini va asoslarini o'rgatishdir. "Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining jihozlari va loyihalash asoslari " fanini o'rganishning nazariy asoslarini chuqurlashtirib, jarayon va qurilmalarni o'rganishga ijodiy yondoshish imkoniyatini beradi. Ushbu maqsadga erishish uchun - asosiy jarayon va qurilmalarning nazariyasi, ushbu jarayonlarni amalga oshiruvchi mashina va qurilmalarning tuzilish printsiplari va ularni hisoblash uslublarini o'rgatishdan iboratdir. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakasiga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba: Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga kuydagi talablar qo'yiladi. Talaba: - qishloq xo'jaligi mahsulotlarini turiga qarab va uzoq muddatga saqlashga qo'yiladigan shartlar; - qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash jihozlari turlari va jihozlashda bajariladigan xisoblar va qabul me'yoriy xujjatlar; - qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashda qo'llaniladigan jihozlarni tuzilishi va ishlash printsiplari xaqida tassavurga ega bo'lishi kerak; - texnologik jarayonlar boskichlarini va har bir boskichda bajariladigan ishlarni; - qishloq xo'jaligi korxonalarini loyihalashda bajariladigan xisoblar,					

tayyorlanadigan chizmalar va xujjatlar;

- qishloq xo'jaligi korxonalarini loyihalash va jixozlarining joylashtirish tizimi yuzasidan kunikmalarga ega bulishi;

- qishloq xo'jaligi maxsulotlarini saqlashni tug'ri rejimlarda amalga oshira olishi;

- qishloq xo'jaligi maxsulotlarini qayta ishlashning zamonaviy usullarini tanlashi;

- tug'ri loyihalashni amalga oshirgan xolda saqlash muddatlarini uzaytirish yo'llarini topa olishi;

- qishloq xo'jaligi maxsulotlarini loyihalashda imkoniyati boricha isrof miqdorini kamaytirisha bilishi;

- qayta ishlashganda sifatiga ko'ra maxsulot partiyalarini shakllantira olish malakalariga ega bo'lishi kerak.

III. Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Talabalarning "Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining jihozlari va loyihalash asoslari" fanini o'zlashtirish uchun dasturda ko'rsatilgan mavzular ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari shaklida olib boriladi, shuningdek, fanning ayrim bo'limlari talabalarga mustaqil ish sifatida o'zlashtirish uchun beriladi. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza materiallari, tarqatma materiallardan foydalaniladi. Fan zamonaviy pedagogik texnologiyaning "Klaster", "Bumerang", "Boshqaruv", "Talaba", "Skarabey" kabi metodlari orqali hamda slaydlar, jadvallar, va xar bir ma'ruzalar davomida mavzuga doir ko'rgazmali tajribalar namoyishi bilan o'tkaziladi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

2.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-Modul

1-mavzu. " Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining jihozlari va loyihalash asoslari "faniga kirish. Fanga kirish, faning sanoati rivojlanishidagi o'rni

2-mavzu. Korxonalarni loyihalashdagi umumiy holatlar va tushunchalar

3-mavzu. Sanoat binolari tarifi, sanoat binolari turlari, vazifalari

4-mavzu. Korxonani rekonstruksiyalash. Rekonstruksiya, rekonstruksiyadan maksad, rekonstruksiyaga talablar

5-mavzu. Suv, bug' va energiya taminotini loyixalash. Suv, bug' va elektr energiya taminoti tavsifi, ularga talablar. Loyixalash asoslari.

6-mavzu. Kanalizatsiyani loyixalash. Kanalizatsiya taminoti tavsifi, ularga talablar.

	Loyixalash asoslari. 7-mavzu. Loyihalanayotgan korxonani texnik-iqtisodiy asoslash 8-mavzu. Texnologik sxemani tanlash, xomashyo 9-mavzu. Texnologik uski nalarni tanlash va hisoblash sarfini aniqlash 10-mavzu. Ishlab chiqarish sexlarning komponovkasi 11-mavzu. Korxonalarning bosh rejasi 12-mavzu. Omborlarni loyihalash 13-mavzu. Ishlab chiqarish sexlarining qurilish konstruksiyalari 14-mavzu. Saqlash omborlari va qayta ishlash korxonalarining jihozlari. Sanoat jihozlari. Transport qurilmalari 2-Modul 1-mavzu. Xomashyo va idishlarni yuvish uskunalari 2-mavzu. Xomashyoni aralashmalardan Tozalash va saralash uskunalari 3-mavzu. Xomashyoni inspeksiyalash va kolibrlash uskunalari 4-mavzu. Xomashyoni postidan tozalash mashinalari 5-mavzu. Xomashyoni kesish va maydalash mashinalari 6-mavzu. Mahsulotni fazaga bo'lish uskunalari 7-mavzu. Qizdirgichlar 8-mavzu. Bug'latgichlar 9-mavzu. Sterilizatsiya uchun qurilmalar 10-mavzu. Uzunni tashish, qabul qilish, maydalash va qayta ishlash uskunalari 11-mavzu. O'simlik yog'lari ishlab chiqarish qurilmalari 12-mavzu. Sutni dastlabki ishlashda qo'llaniladigan jihozlar 13-mavzu. Go'sht mahsulotlarini qayta ishlashda qo'llaniladigan jihozlar 14-mavzu. Qadoqlash va yopish uskunalari
3.	3.I. Fan tarkibiga quyidagi amaliy mashg'ulot mavzulari kiradi: 1-Modul 1. Loyihani texnik-iqtisodiy asoslash 2. Texnologik liniyalarni tanlash 3. Xomashyoni zavodga olib kelish grafiklari 4. Texnologik jarayonlar grafigi 5. Vino mahsulotini tayyorlash uchun xomashyoni hisoblash 6. Sexning kompanovkasi 7. Korxonaning bosh rejasi 2-Modul 8. Ishchi kuchini hisoblash 9. Transport uskunalarim hisoblash 10. Yuvish mashinalarining texnologik hisobi 11. Maydalagichlar va kesish mashinalari 12. Presslar 13. Avtoklavlarning texnologik hisobi

4	4.1. Fan tarkibiga quyidagi laboratoriya mashg'ulot mavzulari kiradi: 1-Modul 1. Konservlarni ishlab chiqarish uchun xomashyo sarfini aniqlash 2. Uskunalar sonini aniqlash 3. Xomashyo va tayyor mahsulot uchun idishlarni aniqlash 4. Quritilgan meva va uzum miqdorini aniqlash 2-Modul 5. Vaqtinchiilik omborlar sig'imini aniqlash 6. Meva-uzumni quritish maydonini va zarur uskuna-anjomlarni aniqlash 7. Bug', suv, elektr sarfini aniqlash 8. Mahsulotni bug'latish jarayonida bug'lanayotgan suv miqdorini aniqlash va bug'latish apparatlari
4	IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar 1. Xom ashyoni yuvuvchi mashinalar 2. Sabzavot-mevalarni navlash va saralash mashinalari 3. O'simlik mahsulotlarini maydalashda ishlatiladigan uskunalar 4. Sharbat olishda ishlatiladigan uskunalar 5. Filtrlash uskunolari 6. Sentrifugal va ularning klassifikatsiyasi 7. Separatorlar va ularning ishlash rejimlari 8. Konserva sanoatida ishlatiladigan CIP yuvish tizimi (Slean in place) 9. O'simlik mahsulotlarini maydalashda ishlatiladigan uskunalar 10. Sharbat olishda ishlatiladigan uskunalar 11. IQ-konvektiv quritish qurilmasi 12. Tunelli quritkichlar 13. Lentali quritkichlar 14. Barabanli quritkichlar 15. Mavxum qaynash katlamli quritkichlar 16. Sochib beruvchi quritkichlar 17. Pnevmatik quritkichlar 18. Suv, bug' va energiya taminotini loyixalash. 19. Loyihalananayotgan korxonani texnik-iqisodiy asoslash 20. O'simlik yog'lari ishlab chiqarish qurilmalari Mustaqil o'zlashtirilaligan mavzular buyicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
5	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar; - interfaol keys-stadyalar; - guruhlarda ishlash;

- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar

VII. Asosiy vaqo'shimcha o'quv adabiyotlar xamda axborot

Asosiy adabiyotlar

1. Azizov A. Sh., Islamov S.Ya. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari saqlash omborlari, qayta ishlash korxonalarini jihozlari va loyihalashtirish asoslari. - Darslik, T.: Iqtisod-Moliya, 2018. - 340 b.
2. Аминов М.С., Аминова Н.М., Горун Э.И. Производство консервов. М.: Легкая и пищевая промышленность, 1940
3. Буянов А. Дипломное проектирование предприятий мясной промышленности. М.: Пищепром, 1985.
4. Горенков Е.С., Бибергал В.И. Оборудование консервного производства: Справочник. М.: Агропромиздаг, 1989.
5. Драгилев И.И., Дроздов В.С. Технологические машины и инструменты пищевых производств. М.: Колос, 2000
6. Зайчик У.Р. Оборудование предприятий винодельческого производства. М.: Агропромиздаг. 1989.
7. Salimov /.. Kimyoviy texnologiyaning asosiy jarayonlari va qurilmalari. 2 t. T.: O'zbekiston, 1995. 4. Charles E. Thomas Process Technology and Systems 4th edition, Cengage Learning, USA, 2015.

Qo'shimcha adabiyotlar

8. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. - Т. "Ўзбекистон", 2016. - 56 б.
9. Мирзиёев Ш.М. Конун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрт таракқиёти ва халқ фаровонлигининг гарови.- Т. "Ўзбекистон", - 2017. - 48 б.
10. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халкимиз билан бирга курашимиз.-Т. "Ўзбекистон", 2017. - 488 б.
11. Широков Е.П., Полегаев В.И. Хранение и переработка продукции растениеводства с основами Стандартизации М.: Колос, 2000. 328
12. Хеглов Н.Г. Технология консервирования плодов и овощей: Учебное пособие. М.: Палеотин, 2002.

Internet saytlari

www.texhollogy.ru
 www. ziyo-net.uz
 www. bilimdon. uz

	www.ref.uz www.ximik.ru
	Fan dasturi Urganch davlat universiteti ilmiy kengashi tomonidan 2023 - yil “ ____ ” dagi № _____ bayonnomaga asosan tasdiqlangan
	Fan/modul uchun ma’sullar: M.F. Radjabov -“Oziq-ovqat texnologiyasi” kafedrası dotsenti
	Taqrizchilar: Sh. R. Kurambayev -“Oziq-ovqat texnologiyasi” kafedrası dotsenti, texnika fanlari nomzodi

Akademik faoliyat va ~~registrator~~
 departamenti boshlig'i:

Fakultet dekani:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

G'. Matlatipov

Sh. Kuramboev

M. Radjabov

M. Radjabov